

Sjælland samles i ét stort pendlingsområde

Movia Design M, Helsing Øst, Foto: @Koviej/Wikic-Janzen, DSB, Hjerstedelektioner/Peter Sørensen

DOT

Sjælland samles i ét stort pendlingsområde

Takst Sjælland 16 er navnet på en af de største reformer af priserne i den kollektive transport siden 1970'erne. I dag er der fire forskellige takstsystemer på Sjælland. Med reformen bliver der ét fælles takstsystem med ens rejse-regler og logisk prissætning mellem enkeltbillet, rejsekort, og periodekort. Med reformen kan passagererne have tillid til, at rejsekortet altid er billigst, med mindre man rejser 26 gange på en måned på samme strækning – så kan et periodekort være billigere. Alle billettyper kan fortsat bruges i bus, tog og metro.

Takst Sjælland 16 tager afsæt i et lokal- og regionalpolitisk ønske om at samle Sjælland i ét takstområde. Reformen gennemføres i tæt samarbejde mellem DSB, Metroselskabet og Movia og har opbakning fra et bredt flertal af Folketingets transportordførere. Når reformen er fuldt implementeret, udgør Sjælland ét stort pendlingsområde dækkende 70 pct. af alle rejser i den kollektive trafik i Danmark.

Med Takst Sjælland 16 har trafikselskaberne og politikerne svaret effektivt på Statsrevisorernes kritik af uigennemskuelige takster og fundet sammen om en løsning, som sikrer gennemsigtige priser og ens rejse-regler på hele Sjælland på en enkel, tryk, økonomisk og effektiv måde.

Det har længe været efterspurgt af brugerne af den kollektive trafik.

96 pct. af kunderne berøres ikke

Selvom fire takstsystemer erstattes af ét, er det lykkedes at sikre, at hele 96 pct. af alle rejser enten vil opleve lavere priser eller en prisstigning på højst 5 pct. 2 pct. får en prisstigning på 5-15 pct., mens 2 pct. oplever en prisstigning på over 15 pct.

Takstreformen er provenuneutral for DSB, Metroselskabet og Movia.

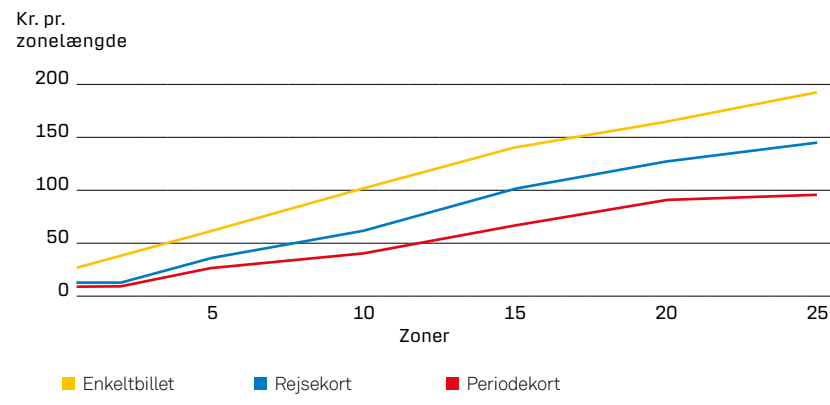
Gennemskuelige priser i den kollektive transport

Med Takst Sjælland 16 er der skabt enkelhed i prissætningen – det gør den samlede kollektive trafik på Sjælland mere attraktiv: Det er slut med uigennemskuelige priser for enkeltbillet, rejsekort og periodekort – fremover er

rejsekortet altid billigere end enkeltbilletten, og også billigere end periodekortet, med mindre man rejser 26 gange på en måned på samme strækning – så kan et periodekort være billigere. Det vil ikke længere kunne betale sig at købe en billet fra Københavns Hovedbanegård til Tølløse, når man kun skal til Roskilde. Og det er slut med forskellige rabatter. Nu gælder én rabat: off peak rabatten på 20 pct. uden for myldretiden, som nu dækker alle rejser på hele Sjælland.

En så betydelig forenkling kan kun lade sig gøre, fordi priserne for enkeltbilletter, rejsekort og periodekort er lagt fast efter entydige principper i en såkaldt endelig takstrække, som er tiltrådt af alle parterne bag reformen. Det er også fundamentet for at kunne kommunikere tydeligt til kunderne, hvilken billettype, der er billigst, hvornår.

Takst Sjælland 2016

Off-peak rabat udvides til alle rejsekortrejser på Sjælland

Med Takst Sjælland 16 er det blevet lettere for passagererne i den kollektive transport at få gavn af off peak rabatten. Off peak rabatten er en del af en politisk aftale mellem Folketingets partier og indebærer, at man uden for myldretiden kan rejse 20 pct. billigere på rejsekort, end man ellers ville have

kunnet. På hverdage gives off peak rabat fra kl. 11.00-13.00 og kl. 18.00-07.00. I weekender og helligdage gives der off peak rabat hele døgnet.

Før gjaldt off peak rabatten kun inden for ét takstområde, men ikke for rejser på tværs af takstområder. Med Takst Sjælland udvides off peak rabatten til at gælde alle rejsekortrejser på hele Sjælland.

De lange rejser bliver dyrere i Hovedstadsområdet

Hovedstadsområdet er den del af Sjælland, hvor der afvikles flest rejser – 285 mio. årligt. Med reformen er priserne i Syd- og Vestsjælland og på tværs af takstområderne tilpasset priserne i Hovedstadsområdet.

I mange år har de rejsende i Hovedstadsområdet haft fordel af princippet om, at man maksimalt skal betale for ni zoner, selvom man rejser meget længere (alle zoners-princippet). Den fordel kan ikke opretholdes, når Sjælland bliver et sammenhængende prisområde, for så ville man kunne rejse de 28 zoner fra Helsingør til Nakskov for ni zoners pris. Det bliver derfor dyrere at rejse langt i Hovedstadsområdet både for pendlere og fritidsrejsende. Til gengæld bliver det billigere at pendle ind mod København fra Syd- og Vestsjælland. Ca. 8 pct. af rejserne i Hovedstadsområdet foretages i dag som alle-zoners rejser.

Det har ligget parterne bag reformen på sinde at reducere prisstigningen for pendlerne i Hovedstadsområdet mest muligt. Pendlerne på de lange rejser (10-14 zoner) fra Nordsjælland til København får prisstigninger. Det gør de rejsende fra Stevn til København også. Fra Helsingør stiger prisen for et periodekort med 5 kr. om dagen og fra Hundested med 11 kr. om dagen. Fra Stevn til København stiger prisen med 33 kr. om dagen.

De lange lejlighedsvis rejser rammes også. Fritidsrejsende får rabat ved brug af rejsekort fremfor ved køb af enkeltbillet og kan få off peak rabat. Til gengæld må de betale for hele rejsen. Fra København til Helsingør stiger rejsekortprisen derfor fra 49 til 65 kr. og til Hundested til 73 kr.

Få ændringer i Vestsjælland, men prisen stiger på de korte rejser

I Vestsjælland afskaffes alle zoners princippet også, men konsekvenserne for passagererne er betydeligt mindre end i Hovedstadsområdet. Blot 5 pct. af rejserne i Vestsjælland foretages i dag som alle-zoners rejser.

Den væsentligste ændring i Vestsjælland er, at prisen på de korte rejsekortrejser på 2 og 3 zoner stiger mellem knap 1-2 kr. pr. rejse. Til gengæld reduceres rejsekortprisen for rejser på 5-9 zoner med mellem 0,75 og 3,75 kr. Det er en konsekvens af, at prisniveauet i Vestsjælland harmoniseres til priserne i Hovedstadsområdet.

De fleste ændringer sker i Sydsjælland og på Lolland-Falster

Sydsjælland og Lolland-Falster er det område, hvor der sker flest ændringer som følge af takstreformen. I dette område er zonerne i dag store, og prisen per zone også højere end på resten af Sjælland. Med reformen reduceres prisen per zone og zonerne får samme størrelse som i Vestsjælland. Det betyder, at antallet af zoner ændres fra 52 til 63 zoner. Mange rejsende får det billigere, fordi prisen per zone er mindre. Men mange vil også opleve stigende priser, fordi de nu skal rejse gennem flere zoner.

I Sydsjælland indføres periodekort og pensionistkort på linje med det, der gælder i dag i Hovedstadsområdet og i Vestsjælland. Periodekort vil blive solgt enten som rejsekort eller i DOTs webshop.

Mængderabatten og kundetyperabat på rejsekortet afskaffes til fordel for en fast, høj rabat på alle rejsekortrejser i forhold til enkeltbilletten.

I runde tal vil knap to tredjedel af rejserne på Sydsjælland opleve prisfald eller prisstigninger på op til højst fem pct. En tredjedel af alle rejser vil opleve prisstigninger på mere end 5 pct., som følge af de mange ændringer.

Movia er i tæt dialog med kommunerne og regionen i Sydsjælland om takst-reformen og dens konsekvenser for borgerne. Og i den informationskampagne, som trafikskaberne tilrettelægger i fællesskab, gøres der særligt meget ud af god information til borgerne i Sydsjælland.

Enklere rabatter på rejser i DSBs takstsæt

DSBs takstsæt omfatter rejser på tværs af takstområderne i Hovedstaden, Syd- og Vestsjælland. Her byder gennemførelsen af Takst Sjælland 16 også på ændringer for nogle passagerer. Mængderabatten bortfalder, ligesom pensionist- og ungerabatten på rejsekortet bortfalder. Til gengæld udvides off peak rabatten til at gælde alle rejser på hele Sjælland, og der gives fast, høj rabat på rejsekortet.

84 pct. af rejserne på DSBs nuværende takstsæt vil opleve faldende eller uændrede priser (+/- 5 pct.) ved reformens gennemførelse. 16 pct. af rejserne bliver mere end 5 pct. dyrere.

Mens de rejsende på DSBs tidligere takstsæt får som alle andre gavn af, at rejsekortet altid er billigere end enkeltbilletten. Der vil fortsat kunne købes andre billetter i togene, som f.eks. pladsbilletter og DSB 1.

Særlige aldersrabatter i overgangsfase

Der er tre typer af aldersrabatter: børnerabat, ungdomsabat og pensionist-rabat. Rabatorningerne påvirkes forskelligt af Takst Sjælland 16 og er ikke alle en del af den fulde harmonisering i første fase.

Børnerabatter fortsætter uændret.

For så vidt angår ungdomsrabatter, fortsætter ungdomskortet uændret selv om Sjælland samles i ét stort pendlingsområde. Ung-billetten, som kan købes

af indehavere af Ungdomskort, DSB Ung eller Arriva Ung udfases for rejser internt på Sjælland. I stedet kan unge med ungdomskort købe børnebillet til rejser på tværs af de gamle takstområder på Sjælland.

Den særlige rejsekortrabat for unge fjernes også for rejser internt på Sjælland. Prisen for de unge vil dog være nogenlunde uændret. Det skyldes, at priserne på rejsekort sænkes generelt i forbindelse med gennemførelsen af Takst Sjælland 16 i forhold til det nugældende prisniveau for samme rejser.

For pensionister vil gælde, at den særlige pensionistrabat på rejsekortet afskaffes – til gengæld får pensionister samme rabat på rejsekortrejser i forhold til enkeltbilletter som alle andre rejsende i den kollektive transport. Rabatten i forhold til enkeltbilletten udgør 25 – 40 pct. Herudover vil pensionister fortsat kunne købe 65-billetter med 25 pct. pensionistrabat på enkeltbilletter (fra 4 zoner), mens billigdage, hvor pensionister får 50 pct. rabat på enkeltbilletter på rejser på tværs af takstområder, bortfalder.

Hvordan berøres prisen på rejser i de gamle takstsystemer?

Andel af rejser procent

	H	V	S	DSB	Sjælland
Prisfald over 15%	0	0	15	35	1
Prisfald mellem 5-15%	<1	0	12	16	1
Uændret (+/- 5%)	97	80	37	33	93
Prisstigning mellem 5-15%	1	20	23	5	2
Prisstigning over 15%	<1	0	15	11	2
I alt	100	100	100	100	100

NB: Afrundinger bevirker, at tal ikke summer til 100

Reformens succes afhænger af god implementering

Konsulentvirksomheden Gartner har for Transport- og Bygningsministeriet foretaget en IT-teknisk gennemgang af DSBs, Metroselskabets, Rejsekortsel-skabets og Movias billet- og salgssystemer. Det skal sikres, at kunderne kan købe de nødvendige billetter, når Takst Sjælland 16 træder i kraft.

Rejsekortteknologien er robust og understøtter takstreformen fuldt ud. Det er væsentligt, for reformen forventes at føre til øget brug af rejsekortet i den kollektive transport, fordi Takst Sjælland 16 indebærer, at rejsekortet bliver væsentlig billigere end en enkeltbillet, og fordi der indføres et periodekort på rejsekortet i efteråret 2016. Det betyder, at pendlerne, som bruger den kollektive transport mest, også får glæde af den teknologi, som bedst understøtter takstreformen.

De fleste af trafiksselskabernes øvrige billet- og salgssystemer kan også bringes til at understøtte Takst Sjælland 16 i løbet af 2016. Dog vil DSBs og Movias salgssteder ikke længere kunne udstede periodekort til rejser på ni zoner og derover. Det er heller ikke afklaret, om mobilperiodekortet vil kunne anvendes til lange rejser på mere end 9 zoner. Pendlerne på lange rejser skal derfor enten bruge rejsekort som periodekort, eller købe pap-periodekort på DOTs webshop.

Forandring skaber kritik – god kundeinformation er afgørende

Takst Sjælland 16 giver borgerne gennemskuelige priser i den kollektive trafik – det har de efterspurgt i årevis. Og samfundet får med øget enkelhed og gennemsigtighed en mere velfungerende kollektiv transport.

Men Takst Sjælland 16 byder også på forandringer for kunderne. Og forandringer fører til usikkerhed. Det giver kritik. De mange hundrede millioner kunder i den kollektive transport skal hjælpes så godt på vej som muligt med de nye regler og priser. De har krav på klar information om, hvad reformen betyder i god tid, inden ændringerne træder i kraft.

DSB, Metroselskabet og Movia tilrettelægger i fællesskab en omfattende informationskampagne om Takst Sjælland 16 i andet halvår 2016. Kampagnen lanceres på trykte og digitale informationskanaler, blandt andet via DOTs hjemmeside, dinoffentligetransport.dk, hvor der etableres et helt særligt informationsområde.

Fordi der er tale om en reform af priserne, er det selvfølgelig helt centralt, at den enkelte borger kan beregne før og efter priser og finde frem til den billetform, som efter reformen konkret vil være billigst at bruge. Trafiksselskaberne løfter denne informationsopgave og vil sammen med rejseplanen

opdatere den fælles prisberegner på rejseplanen.dk inden reformen træder i kraft. Selve informationskampagnen indledes for alvor to-tre måneder inden reformen gennemføres.

Takst Sjælland starter 15. januar 2017

Arbejdet med at implementere Takst Sjælland 16 har været i gang siden januar 2016. Alle IT-systemer, salgskanaler og billetprodukter skal gennemgås, konsekvensrettes og tilpasses teknisk. Væsentligst skal kunderne i god tid inden reformen kunne få et periodekort på rejsekort, så de mange pendlere kan få fuld gavn af en teknologi, som er skræddersyet til takstreformen, når den går i luften. Det tager tid.

Alligevel er det realistisk at gennemføre reformen 3. søndag i 2017 – samme dag som den årlige takstændring i den kollektive transport plejer at blive gennemført.

Blandt andet på grund af de lave oliepriser, kommer der ikke generelle prisstigninger i den kollektive transport i 2017. De prisudsving, som passagererne oplever efter 15. januar 2017 vil derfor alene være en konsekvens af, at Sjælland samles i ét stort pendlingsområde.

Det videre arbejde

Takst Sjælland 16 er en stor reform. Og derfor gennemføres den i to etaper. Første etape omfatter de mest brugte billettyper: enkeltbillet, rejsekort og periodekort og dækker 80 pct. af alle rejser på Sjælland. Anden etape omfatter pensionister og unge og dækker de sidste 20 pct. af rejserne på Sjælland. I anden etape håndteres også det såkaldte kvalitetstillæg til Metroen, som betyder, at der skal lægges en krone oveni den normale takst for alle metrorejser, når Cityringen åbner.

I den kommende tid skal der tilvejebringes et grundigt analysegrundlag for at harmonisere priserne for pensionister og unge. Parterne bag takstreformen har lagt afgørende vægt på dette, for rabatstrukturer, prissætning og produktudbud er meget komplekst på pensionistområdet.

Kun 1 pct. af pensionistrejserne får væsentlige prisstigninger i reformens første etape. Periodekortet for pensionister forbliver, som vi kender det i dag, og beholdes i Vestsjælland og i Hovedstadsområdet, mens der indføres et pensionistperiodekort i Sydsjælland, svarende til det i Vestsjælland.

Der ses også i anden etape på, hvordan ungdomskortet tilpasses det nye takstsystem. Ungdomskortordningen er en del af den landspolitiske aftale om bedre og billigere kollektiv trafik.

Takst Sjælland 16 kort fortalt

Før	Efter
Sjælland opdelt i fire takstsæt og to zonekort.	Sjælland samlet i ét takstsæt og ét zonekort.
Mange rabatordninger på rejsekort.	Én rabatordning på rejsekort (off-peak).
Svært at finde billigste billet.	Nemt at finde billigste billet. Rejsekort altid billigst, med mindre 26 rejser på en måned på samme strækning, så kan periodekort være billigere.
Alle-zoners regel i Hovedstadsområdet og Vestsjælland (der betales højst for ni zoner uanset rejselængde).	Ingen alle-zoners-regel på Sjælland. Man betaler for det antal zoner, der rejses i, men off peak rabat (20 pct.) udvides til hele Sjælland.
Off peak rabat på 20 pct. på rejsekort kun inden for samme takstområde.	Off peak rabat på 20 pct. på rejsekort overalt på Sjælland.
52 zoner i Sydsjælland.	63 zoner i Sydsjælland (samme geografiske størrelse som Vestsjælland).
Pensionistperiodekort i Hovedstadsområdet (HT/HUR) og Vestsjælland – ikke Sydsjælland. 65-billet. Billigdage.	Pensionistperiodekort på hele Sjælland. 65-billet kun til lange enkeltrejser over otte zoner. Billigdage afskaffet.